

EDUSKUNTA 2016

Eduskunta kokoontui vuoden 2016 ensimmäiseen täysistuntoonsa maanantaina 2. helmikuuta Sibelius-Akatemian väliaikaistiloissa, joihin eduskunta siirtyi Eduskuntatalon peruskorjauksen takia keväällä 2015. Avausistunnossa puhetta johti ikäpuhemies, kansanedustaja Pertti Salolainen (kok.), kunnes eduskunta valitsi puhemiehen ja kaksi varapuhemiestä. Puhemieheksi valittiin edelleen Maria Lohela (ps.), ensimmäiseksi varapuhemieheksi Mauri Pekkarinen (kesk.) ja toiseksi varapuhemieheksi Paula Risikko (kok.). Valtiopäivien avajaiset olivat Finlandia-talossa 3. helmikuuta.

Valtiopäivien 2016 aikana eduskunnan ja puhemiesthistön kokoonpanossa sekä eduskuntaryhmien voimasuhteissa tapahtui muutamia muutoksia. Kansanedustaja Arto Satonen (kok.) valittiin Risikon tilalle puhemiestistöön 23. kesäkuuta sen jälkeen, kun kokoomuksen puheenjohtajavaihdos oli sysännyt liikkeelle laajemman ministerikierrätyksen. Aiemmasta sisäministeristä Petteri Orposta tuli kokoomuksen puheenjohtajuuden myötä valtiovarainministeri, Risikosta sisäministeri ja kansanedustaja Kai Mykkäsestä (kok.) ulkomaankauppa- ja kehitysministeri.

Eduskunta myönsi kansanedustaja Carl Haglundille (r.) 22.6. vapautuksen kansanedustajan tehtävästä 30.7. alkaen hänen siirryttyään liike-elämän palvelukseen. Haglundin tilalle eduskuntaan nousi Uudenmaan vaalipiiristä Veronica Rehn-Kivi (r.). Hän aloitti työnsä 9. elokuuta.

Sosiaali- ja terveysministeri vaihtui 25.8. Hanna Mäntylän (ps.) luovuttua tehtävästä perhesyistä. Tasavallan presidentti nimitti Mäntylän tilalle hallintovaliokunnan puheenjohtajana toimineen kansanedustaja Pirkko Mattilan (ps.).

Kansanedustaja Olli Rehnille (kesk.) myönnettiin 3. joulukuuta vapautus edustajatoimesta 1.2.2017 alkaen, kun hänet nimitettiin Suomen Pankin johtokunnan jäseneksi. Rehnin tilalle elinkeinoministeriksi nimitettiin 29.12. kansanedustaja Mika Lintilä (kesk.).

Ministereiksi nimitetyt kansanedustajat jatkavat myös kansanedustajan tehtävässä.

Kansanedustaja Maria Tolppanen (ps.) siirtyi perussuomalaisten eduskuntaryhmästä sosialidemokraattisen eduskuntaryhmään 22.6. Tolppasen siirty-

Norjan kuningas Harald V ja kuningatar Sonja vierailivat eduskunnassa 6. syyskuuta 2016. Vieraita olivat vastaanottamassa puhemies Maria Lohela ja pääsihteeri Maija-Leena Paavola. Kukkakimpun ojensi nelivuotias Nooa Vuosio.

minen tasoitti perussuomalaisten ja kokoomuksen eduskuntaryhmien voimasuhteet niin, että kummallakin on 37 kansanedustajaa.

Eduskuntaryhmien voimasuhteet 31.12.2016:

- Keskustan eduskuntaryhmä 49
- Kokoomuksen eduskuntaryhmä 37
- Perussuomalaisten eduskuntaryhmä 37
- Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä 35
- Vihreä eduskuntaryhmä 15
- Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä 12
- Ruotsalainen eduskuntaryhmä 10
- Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä 5

Etukannen kuva: Eduskuntatalon kaksi vuotta kestänyt peruskorjaus etenee vauhdilla. Eduskunta palaa omaan taloonsa syysistuntokauden 2017 alussa.

Eduskunnassa oli vuoden lopussa 84 naiskansanedustajaa. Parlamenttipaikoilla mitattuna tasa-arvo on Suomessa pidemmällä kuin juuri missään muualla maailmassa, mutta suoraa vertailua maiden välillä vaikeuttavat vaalijärjestelmien erilaisuus ja esimerkiksi naiskiintiöt.

Politiikan vuotta sävyttivät Euroopassa pakolais- ja maahanmuuttokriisi sekä Ison-Britannian kesäkuinen kansanäänestys EU:sta eroamiseksi. Näistä jälkimmäinen eli niin sanottu Brexit näkyi eduskunnan EU-työssä, vaikka aihe ei vielä edellyttänytään kannanmuodostusta konkreettisiin kysymyksiin.

Maahanmuuttopolitiikkaan tehtiin sen sijaan useita muutoksia. Eduskunta esimerkiksi kiristi perheenyhdistämisen ehtoja ja muutti ulkomaalaislakia siten, että oleskelulupaa ei enää myönnetä humanitaarisen suojelun perusteella.

Kansainvälisen turvallisuustilanteen heikentymisen sai eduskunnan muuttamaan asevelvollisuuslakia niin, että reserviläiset voidaan määrätä kertausharjoituksiin välittömästi, jos puolustusvalmiuden kohottaminen sitä vaatii.

Ihmisoikeusrintamalla Suomi otti edistysaskeleen ratifioidessaan YK:n vammaisten oikeuksien yleissopimuksen toukokuussa. Ratifiointi tuli mahdolliseksi sen jälkeen, kun eduskunta oli hyväksynyt muun muassa kehitysvammaisten itsemääräämisoikeutta vahvistavan erityishuoltolain muutoksen. Vammaisten oikeuksien yleissopimus hyväksyttiin eduskunnassa vuonna 2015.

Kotimaan politiikassa eniten keskustelua herättivät sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistus eli sote sekä pyrkimykset parantaa kilpailukykyä ja työmarkkinoiden toimintaa. Varsinaiset sote-lait olivat vuoden 2016 valtiopäivien päättyessä vielä hallituksen valmisteltavina, mutta osana suurta kokonaisuutta eduskunta päätti joulukuussa, mitkä sairaalat jatkossa tarjoavat laajaa erikoisalapäivystystä.

Osana kilpailukyky sopimusta palkansaajien työttömyysvakuutus- ja työeläkemaksuja nostettiin, aikuiskoulutustuen ehtoja heikennettiin ja verotusta kevennettiin hieman. Lisäksi tuotannollisin ja taloudellisin syin irtisanotuille työntekijöille tuli oikeus käyttää työterveyshuollon palveluita puolen vuoden ajan.

Valtiontalouden tasapainottamiseksi eduskunta muun muassa lyhensi ansiosidonnaista työttömyysturvaa 400 päivään sekä leikkasi lapsilisiä, kansaneläkkeitä, takuueläkkeitä, vammaisuuksia ja työttömyysturvan peruspäivärahaa.

Eduskunta hyväksyi myös lain perustulokokeilusta. Kokeilun tavoitteena on selvittää, voidaanko perustulon avulla edistää työllistymistä ja uudistaa sosiaaliturvaa. Työllisyyden parantamiseen tähtää myös kotitalousvähennyksen parantaminen.

Vuoden 2016 valtiopäivillä eduskunta käsitteli loppuun yhteensä 268 hallituksen esitystä.

Eduskunnalle jätettiin neljä kansalaisaloitetta, jotka koskivat työeläkkeiden sitomista palkkatasoiindeksiin, naisparien lasten oikeudellista asemaa, sukupuolineutraalin avioliittolain kumoamista ja kansanäänestyksen järjestämistä Suomen jäsenyydestä euroalueessa. Euroeroa koskeneesta aloitteesta perustuslakivaliokunta päätti, ettei se anna siitä mietintöä, mikä merkitsee, ettei asia etene täysistuntoon. Muiden kansalaisaloitteiden käsittely oli valtiopäivien päättyessä kesken.

Valiokunnat järjestivät vuonna 2016 yhteensä 18 avointa valiokuntakuulemista, jotka kaikki lähetettiin suorina verkkolähetyksinä. Verkkolähetyksinä olivat nähtävillä myös tulevaisuusvaliokunnan kaksi julkaisu- ja seminaaritulaisuutta sekä kaikki täysistunnot. Yleisradio televisioi hallituksen kyselytunnit ja tärkeimmät täysistuntokeskustelut.

Kansanedustajan työ on kansainvälistä

Eduskunnan kansainvälisessä yhteistyössä puhemiehistö ja kansanedustajat edistävät Suomelle ulkopoliittisesti tärkeitä asioita kuten kansanvaltaa, oikeusvaltioperiaatetta, ihmisoikeuksia, lähialueyhteistyötä, arktista yhteistyötä ja transatlanttisia suhteita. Kansanedustajat työskentelevät parlamenttien välisissä järjestöissä, minkä lisäksi parlamenttien välillä on vilkasta kahdenkeskistä vierailuvaihtoa. Vuonna 2016 eduskunnassa vierailivat muun muassa Ruotsin, Kiinan ja Kazakstanin puhemiehet.

Monenkeskisissä kansainvälisissä järjestöissä toimii yhdeksän valtuuskuntaa, jotka ovat:

- Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta
- Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunta
- Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta
- Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta
- Parlamentaarisen Itämerikonferenssin Suomen valtuuskunta
- Parlamenttienvälisen liiton IPU:n Suomen johtokunta
- Aasian ja Euroopan parlamentaarinen kokous (ASEP)
- Naton parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta
- Välimeri-unionin parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta

Eduskunnalla on näissä järjestöissä yhteensä 103 paikkaa.

Kansanedustaja Ilkka Kanervan (kok.) kaksivuotinen toimikausi Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen puheenjohtajana päättyi kesällä 2016. Syksyllä hänet nimitettiin järjestön rauhanvälityksen erityisedustajaksi. Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja Maria Guzenina (sd.) toimi vuonna 2016 parlamentaarisen yleiskokouksen varapuheenjohtajana.

Naisten äänioikeutta juhliittiin

Naisten asema ja tasa-arvo näkyivät eduskunnan toiminnassa monella tapaa. Kesäkuun 1. päivänä järjestettiin yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden 110-vuotisjuhlais-tunto. Istunnossa käytiin ajankohtaiskeskustelu, jonka aiheena oli tasa-arvo yhteiskunnan vakauden ja kehityksen edistäjänä.

Hyväksyessään valtion vuoden 2017 talousarvion eduskunta päätti perustaa naisille suunnatun teknologiaan ja talouteen liittyvän innovaatiopalkinnon. 110 000 euron suuruinen palkinto myönnetään vuosina 2017, 2018 ja 2019.

Vuonna 2007 alkanut eduskunnan kiinteistöjen peruskorjaus oli loppusuoralla. Projektin aikana on peruskorjattu Eduskuntatalon molemmin puolin olevat kansanedustajien työtilat, vuonna 1952 ja 1978 valmistuneet hallintorakennukset Eduskuntatalon

takana sekä maanalaiset poikkeusolojen tilat. Eduskuntatalon peruskorjaus valmistuu syksyllä 2017.

Nuorten parlamentti koolla 10. kerran

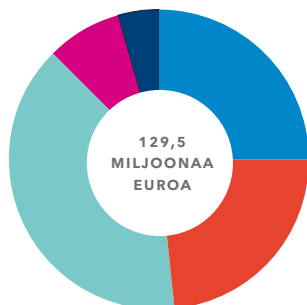
Kahden vuoden välein järjestettävä Nuorten parlamentti kokoontui eduskunnassa 15. huhtikuuta. Täysistunto toteutettiin perinteiseen tapaan kyselytuntina, jonka aikana hallituksen ministerit vastasivat kysymyksiin, joita koululaiset olivat valmistelleet koulujensa parlamenttikerhoissa. Kysymykset käsittelivät muun muassa ilmastonmuutosta, turvallisuuspolitiikkaa, seksuaalirikosten rangaistuksia, pakolaiskriisiä ja talouspakotteita Venäjää vastaan. Istuntopäivään osallistui 199 oppilasedustajaa 109 yläkoulusta ympäri maata. Nuorten parlamentin täysistunto järjestettiin jo kymmenennen kerran.

Eduskunta valmistautui Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhliin. Tapahtumasarja alkoi Kansanedustaja kouluissa –teemaviikoilla. Juhlavuoden aikana eduskunta järjestää noin kuusikymmentä kotimaista ja kansainvälistä tapahtumaa. Eduskunnan juhlaistunto pidetään 5.12.2017.

Nuorten parlamenttiin osallistuneet toimittajaoppilaat haastattelevat kansanedustaja Antero Laukkasta (kd.) (kuvassa vasemmalla) ja maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikaista (kesk.).

EDUSKUNNAN MENOT 2016 (MILJOONAA EUROA)

● Poliittinen toiminta (edustajat, avustajat, eduskuntaryhmät)	32,8
● Henkilökunnan palkkaus- ja henkilöstöpalvelumenot	30,3
● Kiinteistö- ja peruskorjausmenot	50,9
● Tietohallintomenot	10,5
● Muut menot (mm. matkat, painatus, ulkomaiset jäsenmaksut, tarvikkeet ja laitteet)	5,0

Eduskunnan menot 2016 yhteensä: 129,5 milj. euroa

Demokratian hinta: 23,50 euroa

Eduskunnan kaikkien menojen yhteissumma oli 129,5 miljoonaa euroa vuonna 2016. Jokaista suomalaista kohden eduskunta maksoi 23,50 euroa. Vuonna 2015 sama tunnusluku oli 21,80 euroa.

Kansanedustajan palkkio on 1.2.2016 lukien 6 407 euroa kuukaudessa ja yli 12 vuotta palvelleella kansanedustajalla 6 887 euroa kuukaudessa. Puhemiehen palkkio on 11 792 euroa kuukaudessa ja varapuhemies 9 830 euroa kuukaudessa. Palkkio on verotettavaa tuloa. Lisäksi maksetaan verotonta kulukorvausta 987–1 809 euroa. Kulukorvauksen suuruuteen vaikuttaa edustajan kotipaikka sekä se, onko hänellä kakkosasunto pääkaupunkiseudulla.

Eduskunnan kanslian toimintamenoja ovat muun muassa henkilöstö-, kiinteistö- ja tietohallintomenot. Niiden lisäksi eduskunnan kokonaismenoihin lasketaan kansanedustajien, heidän avustajiensa ja poliittisten ryhmien menot. Lukuihin eivät sisälly arvonlisäverot eivätkä eduskunnan yhteydessä toimivien virastojen (Eduskunnan oikeusasiamies, Ulkopoliittinen instituutti ja Valtiontalouden tarkastusvirasto) menot.

Eduskunnan kansliassa oli vuoden 2016 lopussa 553 päätoimista työntekijää, joista 122 oli kansanedustajien avustajia. Lisäksi 67 kansanedustajan avustajaa työskentelee eduskuntaryhmien palveluksessa.

Eduskunnan hallintoa ja taloudenhoitoa johtaa, valvoo ja kehittää puhemiehen johtama, kansanedustajista koostuva kansliatoimikunta. Se nimittää eduskunnan korkeimmat virkamiehet ja ratkaisee eduskunnan hallintoa ja taloudenpitoa koskevat merkittävät asiat.

Valtiopäivien 2016 lopussa kansliatoimikuntaan kuuluivat puhemies Maria Lohela, varapuhemiehet Mauri Pekkarinen ja Arto Satonen sekä kansanedustajat Eero Heinäluoma (sd.), Markus Lohi (kesk.), Anne Louhelainen (ps.) ja Jukka Kopra (kok.). Varajäseniä olivat Heli Järvinen (vihr.), Jari Myllykoski (vas.), Stefan Wallin (r.) ja Päivi Räsänen (kd.).

VIREILLEPANNUT ASIAT VALTIOPÄIVITTÄIN

	2012	2013	2014	2015	2016
Hallituksen esitykset (HE)	205	221	367	153	273
Valtioneuvoston tiedonannot (VNT)	3	2	1	2	0
Valtioneuvoston selonteot (VNS)	6	7	10	1	7
Pääministerin ilmoitukset (PI)	1	4	7	4	3
Lakialoitteet (LA)	91	80	116	52	108
Toimenpideoitteen (TPA)	51	60	57	28	66
Talousarvioaloitteet (TAA)	602	576	538	362	462
Kansalaisaloite (KAA)		3	3	5	4
Lisätalousarvioaloitteet (LTA)	99	80	199	6	5
Välikysymykset (VK)	8	4	8	5	3
Kirjalliset kysymykset (KK)	1 057	1 232	1 245	432	678
Unioniasiat (U)	82	92	48	27	74

VALIOKUNTIEN VUODEN 2016 VALTIOPÄIVILLÄ PITÄMIEN KOKOUSTEN SEKÄ LAATIMIEN MIETINTÖJEN JA LAUSUNTOJEN LUKUMÄÄRÄT

	KOKOUKSET	MIETINNÖT	LAUSUNNOT
Suuri valiokunta (SuV)	65	-	9
Perustuslakivaliokunta (PeV)	114	3	67
Ulkoasiainvaliokunta (UaV)	104	12	10
Valtiovarainvaliokunta (VaV)	55	35	8
Valtiovarainvaliokunnan jaostot*	245		
Tarkastusvaliokunta (TrV)	75	5	3
Hallintovaliokunta (HaV)	107	30	47
Lakivaliokunta (LaV)	91	15	20
Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiV)	99	27	29
Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmV)	94	21	19
Puolustusvaliokunta (PuV)	80	3	10
Sivistysvaliokunta (SiV)	104	21	12
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StV)	101	44	11
Talousvaliokunta (TaV)	103	33	45
Tulevaisuusvaliokunta (TuV)	49	-	7
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta (TyV)	93	15	11
Ympäristövaliokunta (YmV)	94	20	26
Yhteensä (ml. VaV:n jaostot)	1 673	284	334

* Valtiovarainvaliokunnan päätökset valmistellaan yleensä jossakin sen kahdeksasta jaostosta. Niillä oli kokouksia seuraavasti: hallinto- ja turvallisuusjaosto 35, verojaosto 68, sivistys- ja tiedejaosto 28, maatalousjaosto 24, liikennejaosto 18, työ- ja elinkeinojaosto 31, kunta- ja terveysjaosto 22, asunto- ja ympäristöjaosto 19. Yhteensä jaostojen kokouksia oli 245.